

Izvorni znanstveni rad  
UDK 314.6(497.5 Konavle) "1536"  
UDK 312.5(497.5 Konavle) "1536"  
Primljeno: 16.11.2001.

## POPIS DOMAĆINSTAVA KONAVOSKIH KAZNAČINA IZ 1536. GODINE

NIKO KAPETANIĆ I NENAD VEKARIĆ

**SAŽETAK:** Popis domaćinstava konavoskih kaznačina iz 1536. godine važan je zbog toga jer je to najstarije dosad otkriveno vrelo na temelju kojeg se pouzdano može utvrditi broj ukućana u domaćinstvu u nekom dijelu Dubrovačke Republike. Taj podatak, pak, koristan je kao parametar u izračunavanju broja stanovnika drugih dubrovačkih područja za koje su sačuvani podaci o broju kuća, ali ne i broja osoba. U radu se istražuje prava svrha samog popisa, analiziraju uočeni pokušaji zlouporabe i korigiraju nedostaci popisa (dopune, krivi izračuni, pogreške zbog zaokruživanja). Konačna procjena glasi: Konavle su 1536. godine imale 1142 kuće, najmanje 11445 stanovnika, odnosno, najmanje 10.02 osobe po kućanstvu.

Jedan od temeljnih izvora korišten za procjenu broja stanovnika Dubrovačke Republike u 16. stoljeću popis je domaćinstava konavoskih kaznačina<sup>1</sup> iz 1536. godine. Taj izvor jako je važan jer je najstarije dosad otkriveno vrelo na temelju kojeg se prilično pouzdano može utvrditi broj ukućana u domaćinstvu u nekom dijelu Dubrovačke Republike, a taj podatak služi kao parametar u izračunavanju broja stanovnika drugih sličnih dubrovačkih regija za koje su sačuvani podaci o broju kuća, ali ne i broja osoba.

---

Niko Kapetanić, vanjski je suradnik Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku. Adresa: Put Kupara 5, 20207 Mlini.

---

Nenad Vekarić, znanstveni je savjetnik Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku. Adresa: Zavod za povijesne znanosti HAZU, Lapadska obala 6, 20000 Dubrovnik.

Međutim, prilikom izvršene procjene broja stanovnika Dubrovačke Republike stajale su na raspolaganju samo fotokopije tog izvora za tri konavoske kaznačine (Lovorno, Baćev Doł i Dunave). Na temelju tog uzorka, prosječni broj ukućana u kućanstvu iznosio je 9.91.<sup>2</sup> Izvornik se u dubrovačkom Državnom arhivu nije mogao pronaći. Stjecajem sretnih okolnosti, nakon dugogodišnje potrage, zahvaljujući arhivistu Ivu Veseliću taj popis pronađen je u seriji 44 (Grassia).<sup>3</sup>

### *Opća obilježja izvora*

Izvornik pod naslovom *Spartizione di miglio e biscotto nel Territorio A. 1536*, uvezana je knjiga formata 30 x 22, sastavljena od korica i 153 lista, od kojih prva dva nisu numerirana, a ostali imaju paginaciju od 1 do 151.

<sup>1</sup> Lokalna upravna organizacija u Konavlima (i drugim kopnenim ruralnim područjima Dubrovačke Republike) počivala je na kaznačinama (Niko Kapetanić i Nenad Vekarić, *Stanovništvo Konavala*, 2. Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU, 1999: 19-20). Takav oblik organizacije uočen je već u 12. stoljeću u Tribuniji (Radoslav Grujić, *Konavli pod raznim gospodarima od XII do XV veka*. Zemun: SKA, Spomenik LXVI, 1926: 89), ali vrlo rano i u dubrovačkoj Astareji (A. Marinović, »Lopudska Universitas« *Analı Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku* 3 (1954): 197-198; Josip Lučić, »Uprava u Župi dubrovačkoj« *Zbornik Župe dubrovačke* (1985): 106-115). Dok je u nekim drugim dubrovačkim regijama bilo naselja i s dvije kaznačine (primjerice Trsteno), u Konavlima se naselje redovito podudaralo s kaznačinama. No, bilo je izuzetka kada je više manjih naselja bilo objedinjeno u jednoj kaznačini (vidi i: Vinko Foretić, »Bratstva u Župi dubrovačkoj« *Zbornik Župe dubrovačke* (1985): 125-126). U 16. stoljeću kaznačina Pločice obuhvaćala je i Mikuliće, kaznačina Maočići Močiće i Uskoplje, a sva naselja Površi (Konavoska brda) činila su jednu kaznačinu (Duba) i tek potkraj stoljeća razdijeljena u dvije (Duba i Stravča). Na čelu kaznačine bio je kaznac (glavar sela) koji je jednom godišnje biran na pučkom zboru (o kaznacu i njegovim dužnostima opširnije vidi u: Nella Lonza, *Pod plaštem pravde*. Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, 1997: 99-102).

<sup>2</sup> Nenad Vekarić, »Broj stanovnika Dubrovačke Republike u 15., 16. i 17. stoljeću« *Analı Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku* 29 (1991): 7-22.

<sup>3</sup> Umjesto u seriji 18 (*Officiales Rationum*) u kojoj su sistematizirane: *Kaznačine Konavala* (1549), sv. 3b; *Kaznačine Konavala* (1560), sv. 3c i *Kaznačine Konavala* (1588), sv. 3d. Spomenuta tri popisa iz 1549., 1560. i 1588., koji su radeni po kriteriju glavarina, obradivali su: Radoslav Grujić, »Kaznačine u Konavlima XVI veka« *Rešetarov zbornik iz dubrovačke prošlosti*, Dubrovnik 1931: 91-98 i Niko Kapetanić i Nenad Vekarić, *Stanovništvo Konavala*, 1 i 2. Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU, 1998 i 1999. U seriji 44 (Grassia) su još dva popisa za Konavle, iz 1579. i 1585. godine.

Na nepaginiranim listovima nalazi se sadržaj, tj. redoslijed popisanih kaznačina, te imena dvojice dubrovačkih vlastelina koji su izvršili popis (Nikola M. Andrija di Ragnina i Frano Jakovljev di Bona). S listom br. 1 počinje popis po kaznačinama, koji (uz rijetke izuzetke) sadrži:

1) Uvodni odlomak u kojem je naznačen nadnevak popisa u kaznačini, sumarni rezultat popisa u kaznačini (broj kuća i broj osoba), ime kaznaca, te ukupna cijena za proso i *beškot* koja se treba naplatiti u toj kaznačini.

2) Nakon uvodnog odlomka slijedi popis domaćina, eventualno broj članova kućanstva, zatim količina prosa i *beškota* koju kuća treba dobiti, te cijena koju za to treba platiti. Po ukupnom iznosu može se znati koliko u domaćinstvu ima osoba i kad to nije izričito navedeno. Cijena je izražena u perperima i grošima (1 perper = 12 groša), a iznos po osobi je 2 groša za proso i 2 groša za *beškot*.

3) Na kraju popisa svake kaznačine ponovno je naznačen sumarni rezultat: broj kuća, broj osoba i ukupna cijena za proso i *beškot* koja se treba naplatiti u toj kaznačini.

Popis završava na listu 148. Na listu 149 je dopuna za kaznačinu Pločice, a na listovima 150 i 151 dopuna za kaznačinu Sv. Đurđa. Na kraju posljednjeg 151. lista je ukupni zbroj kuća, osoba i ukupna vrijednost podijeljenog prosa i *beškota*. Nakon zbroja dopisan je naknadno još jedan domaćin iz kaznačine Ljute.

### *Svrha popisa*

Dana 24. veljače 1536. godine Vijeće umoljenih donijelo je odluku da će knez i Malo vijeće odrediti dvojicu službenika za podjelu *beškota* koji se kvari (*biscottum menantem ruinam*) Konavljanima, Primorcima i pomorci-ma na zajam do Sv. Mihajla (*dando eum in ereditiam usque ad festum S. ti Michaelis proxima futurum*) po cijeni koju će odrediti Malo vijeće.<sup>4</sup>

Tri tjedna kasnije, 15. ožujka, Senat je odlučio dati pomoći ljudima Konavoske knežije u hrani, za istu cijenu koja je bila dana Pelješčanima. Knez i

---

<sup>4</sup> *Acta Consilii Rogatorum* (dalje: Cons. Rog.), ser. 3, sv. 42, f. 24<sup>o</sup>. (DAD). Zahvaljujemo Nelli Lonzi koja nam je pomogla u tumačenju ovih odredbi Senata.

Malo vijeće odredit će službenike koji će se pobrinuti za diobu prosa i *beškota* Konavljana (*distribuenti millium et biscottum*).<sup>5</sup> Već sedam dana kasnije, 22. ožujka, raspodjela je obavljena.<sup>6</sup>

Iako to nije vidljivo iz odluka Senata, ali je jasno iz sačuvanog popisa o raspodjeli prosa i *beškota*, raspodjela se vršila prema broju osoba, dakle, prema veličini kućanstva. Svaki stanovnik trebao je dobiti pola kupela prosa (tj. 9 litara i četvrt)<sup>7</sup> u vrijednosti od 2 groša i šest libri *beškota* (tj. 2 kilograma i 233 grama),<sup>8</sup> također u vrijednosti od 2 groša.<sup>9</sup>

Dakle, riječ je o raspodjeli hrane! Stoga bi se mogli očekivati pokušaji zlouporabe prijavljivanjem većeg broja ukućana od stvarnog kako bi se povećala kvota (a ne pokušaji zatajivanja ukućana, što bi se moglo očekivati da je riječ o porezu).

No, "čuvaj se (dubrovačke) vlasti i kad darove nosi"! Pomoć je imala svoju cijenu! To je bio zajam do Sv. Mihajla, a ne besplatna pomoć. To je bilo rješavanje zaliha koje se kvare! I naplata nakon berbe (dan Sv. Mihajla pada 29. rujna). Postoje indikacije da Konavljani nisu bili baš oduševljeni tom "pomoći". Njih naziremo analizom dopuna izvršenih u popisu.

Popisivač je, naime, izvršio četiri dopune popisa:

- 1) U kaznačini Ljuta kasnije je popisao jednu kuću.
- 2) U kaznačini Sv. Đurađ (Popovići) kasnije je popisao 12 kuća.
- 3) U kaznačini Donje Vitaljine popisao je 7 kuća kaznačine Pločice (koja tada obuhvaća i Mikuliće)
- 4) U kaznačini Đurinića popisao je 12 kuća kaznačine Pločice.

<sup>5</sup> *Cons. Rog.* sv. 42, f. 263.

<sup>6</sup> R. Grujić, »Kaznačine u Konavlima XVI veka.«: 96, analizirajući popise konavoskih kaznačina iz 1549., 1560. i 1588. godine, nastale sa sličnom ili identičnom svrhom, nije točno objasnio njihov smisao. Grujić smatra da je riječ o porezu koji se plaća u naturi, dakle, da težaci plaćaju prosom i *beškotom* (odnosno, pretvoreno u novac prema tržišnoj cijeni), a ne da ga primaju na zajam.

<sup>7</sup> Dubrovački star (= 111.09 litara) imao je 6 kupela.

<sup>8</sup> Libra = 372.28 grama.

<sup>9</sup> Ista cijena određena je odlukom Senata 7. ožujka 1536. godine (*Cons. Rog.* sv. 42, f. 259) za raspodjelu prosa i *beškota* u Primorju: 4 groša po kupelu za proso (dakle, dva groša za pola kupela) i 10 novčića za libru beškota (6 libri beškota = 60 novčića; 1 groš = 30 novčića).

Popisivač je te dopune mogao izvršiti ili zato jer je neke kuće propustio (zaboravio) u redovnom popisu, ili zato jer je uočio (saznao) da je prilikom redovnog popisa dobio pogrešne podatke. Oba moguća slučaja vidimo u izvršenim dopunama.

Dopune u Ljutoj i Sv. Đurđu ne sadrže obitelji koje su popisane u redovnom popisu. One su naknadno popisane. Rezultati pokazuju da u tim selima nije bilo manipulacije s brojem ukućana. Možda se radilo o pokušaju manipulacije s brojem kuća, pa je kaznac jednostavno "sakrio" postojanje nekih kuća i tako ih isključio iz popisa. No, možda nije bilo nikakvog pokušaja zlouporabe već su te kuće iz nekog razloga propuštene prilikom redovnog popisa, a kaznac naknadno dostavio podatke. U svakom slučaju, dopunske podatke za Ljutu i Sv. Đurađ jednostavno treba pribrojiti podacima iz redovnog popisa.

Dopune u Pločicama, međutim, indiciraju na otkrivenu zlouporabu. Pored najmanjeg prosječnog broja ukućana u Konavlima (Pločice 6,00, Mikulići 5,64), na to ukazuje i činjenica da je najveći broj naknadno popisanih popisan i u redovnom popisu, a u dopunskom popisu im je naznačen veći broj ukućana nego u redovnom popisu. Budući da je dopuna izvršena prilikom popisa obližnjih kaznačina (Đurinići i Donja Vitaljina), mogli bismo prepostaviti da je popisivač kod susjednih kaznaca provjeravao rezultate, otkrio zlouporabu i onda uz pomoć susjednih kaznaca sastavio dopunu. Tako dopunjeni popis sadrži neka imena domaćina koja su jednaka kao i u redovnom popisu, a neka se razlikuju. Ta koja se razlikuju vjerojatno nisu druge kuće, koje su u redovnom popisu izostale, nego iste kuće navedene drugim domaćinom (otac, brat ili sin).<sup>10</sup>

Zlouporabu potvrđuje i analiza broja ukućana u kućama s istim domaćinom u oba popisa. Prosječni broj ukućana u redovnom popisu je 4,67 u Pločicama, a 4,75 u Mikulićima, što je ispod prosjeka u samim Pločicama, a upola od prosjeka cijelih Konavala. U dopunskom popisu, pak, taj je broj narastao na 9 i u Pločicama i u Mikulićima.

Korigiramo li rezultate redovnog popisa tako da mu pridodamo prosječno odstupanje od dopunskog popisa dobit ćemo rezultate u okvirima konavoskoga prosjeka (Pločice 9,72, Mikulići 10,66, tablica 1).

---

<sup>10</sup> Primjerice: u redovnom je popisu domaćin Ivaniš Mjesečević, a u dopuni njegov sin Ilija Ivanišević.

Tablica 1. Korekcija popisnih rezultata kaznačine Pločice

Popis	Pločice			Mikulići		
	Broj kuća	Broj osoba	Prosječni broj osoba u kući	Broj kuća	Broj osoba	Prosječni broj osoba u kući
Redovni popis kaznačine Pločice	23	123	5.35	22	138	6.27
Korekcija redovnog popisa zbog zaokruživanja	23	124	5.39	22	141	6.41
Dopunski popis u kaznačini Donja Vitaljina	3	26	8.67	4	38	9.50
Dopunski popis u kaznačini Đurinići	12	108	9.00	6	54	9.00
Kuće s istim domaćinom u redovnom popisu	6	28	4.67	4	19	4.75
Kuće s istim domaćinom u dopunskom popisu	6	54	9.00	4	36	9.00
Korigirani popis	23	224	9.72	22	235	10.66

Mogli bismo, dakle, zaključiti da je riječ o nametnutoj pomoći. Želeći se riješiti kvarljivih zaliha (samo u Konavle na taj je način distribuirano 6514 kupela ili 1086 stara tj. 120607 litara prosa i 66162 libri ili 24 tone i 630 kg *beškota*), dubrovačke su vlasti prisilile težake da te zalihe otkupe u vidu zajma do sv. Mihajla (kad je za to trebalo biti naplaćeno ukupno 3676 perpera), slično kao i 250 godina kasnije, u srpnju 1799. godine, kad je dubrovačka vlada naložila da svaki dubrovački podanik stariji od 14 godina mora iz javnih magazina kupiti 5 kg soli po stalnoj (precijenjenoj) cijeni i kada su, odbivši namet, stanovnici Konavala podigli tzv. Konavosku bunu.<sup>11</sup>

Nema nikakvih naznaka da su težaci mogli odbiti ponuđenu pomoć! Popis pokazuje da su svi uključeni. Jedina mogućnost da izbjegnu "dar" bila je da prijave manji broj ukućana. To su vjerojatno učinili žitelji kaznačine Pločica, ali su otkriveni i njihov broj je dopunama korigiran!

<sup>11</sup> O tome vidi: Vlaho Novaković, *Cavtat i Konavle*. Cavtat: Starinarsko društvo "Epidaurus", 1954: 13; Stjepan Antoljak, *Bune pučana i seljaka u Hrvatskoj*. Zagreb: 1956: 92-101; Vesna Miović-Perić, »Jedna istražba o vođama Konavoske bune 1799.« *Dubrovački horizonti* 35 (1995): 75-77; Niko Kapetanić i Nenad Vekarić, *Stanovništvo Konavala*, 1: 108.

Dakle, broj stanovnika koji se može izračunati na temelju sačuvanog popisa o raspodjeli prosa i *beškota* može biti podcijenjen, a ne i precijenjen.

### *Nedostaci popisa*

Ako smo točno procijenili smjer mogućih zlouporaba, ostaje nam procijeniti koliko su se te zlouporabe doista i dogodile, odnosno ocijeniti kvalitetu popisa.

Izvor izričito ne navodi kriterij po kojem je vršena raspodjela. No, iz samog popisa se vidi da su to *persone*. Krije li se iza izraza *persone* cjelokupno stanovništvo ili samo jedan njegov segment? Pokušali smo simulirati rezultate, a kao parametar poslužila nam je dobna struktura župe Pridvorje 1673. godine kao najbliži pouzdani pokazatelj.<sup>12</sup> Prosječni broj ukućana od 14.29, za slučaj da popisom nije obuhvaćen dječji kontingenat (0-14 godina, 29.89%), ne čini se vjerojatnim.<sup>13</sup>

Stoga se pretpostavka da je popisom obuhvaćeno cjelokupno stanovništvo čini ipak najutemeljenijom, a dodatni argument za to je i šutnja izvora. Vjerojatno bi se ipak negdje notiralo da je neki segment bio isključen iz obračuna.<sup>14</sup>

\*\*\*

Izrazito mali broj kućanstava s malim brojem ukućana indicira da popis donosi precijenjene podatke. Nijedna kuća sa samcem, samo dvije kuće s dvije osobe u kući (0.17%), samo 56 kuća s manje od šest ukućana (4.9%) -

<sup>12</sup> N. Kapetanić i N. Vekarić, *Stanovništvo Konavala*, 1: 381.

<sup>13</sup> Tim više što je 1673/4. godine udio dječjeg kontingenta zacijelo manji nego 1536. godine. Naime, 1673/4. je, zbog dugotrajne krize, dobna struktura izrazito regresivnog obilježja, u kojoj su starački i dječji kontingenat gotovo izjednačeni. Godine 1536., pak, u posve drukčijim demografskim prilkama, mogli bismo očekivati znatno veći udio dječjeg kontingenta u odnosu na starački. Vidi o tome: Nenad Vekarić, »Mijene dobnih struktura i procesi demografske tranzicije.« *Analı Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku* 35 (1997): 109-149.

<sup>14</sup> Kasnije je ovaj sustav napušten i uvedene su glavarine. U svim kasnijim popisima, nastali ma sa sličnim motivima (sačuvani su oni iz 1549., 1560., 1579., 1585. i 1588. godine), obračun je vršen na taj način. Nije nam poznat točan kriterij, ali pretpostavljamo da je u novom sustavu obuhvaćeno stanovništvo starije od 14 godina.

to su podaci koji izazivaju podozreњe, pogotovo kad ih se usporedi s rezultatima popisa stanovništva iz 1673/4. godine, kada je prosječni broj ukućana u Konavlima iznosio svega 4.83, a gotovo polovica kuća imala je do 4 ukućana.<sup>15</sup>

No, 1536. i 1673/4. godina padaju u dvije oprečene "demografske" situacije. Prva polovica 16. stoljeća je razdoblje s velikim brojem stanovnika. To je razdoblje gospodarske ekspanzije Dubrovnika na Balkanu, a broj je uvećan i zbog posljedica izbjegličkog vala nakon pada Bosne i Hercegovine, koji je uslijedio pola stoljeća prije toga. Godina 1673/4., pak, pada u doba najveće, sto godina duge krize, krize koja je počela u drugoj polovici 16. stoljeća i bila produbljena u 17. stoljeću zbog Kandijskog rata, epidemija i potresa.<sup>16</sup> Već je dokazano da niski rezultati popisa iz 1673/4. godine u Konavlima nisu rezultat promjena u obiteljskoj strukturi, oni ne očituju postojanje nuklearne obitelji. Naprotiv, riječ je o praznim "neodijeljenim" kućama (zadružama), koje su došle na sam rub biološkog opstanka. Nakon završetka krize i početka uspona u prvoj polovici 18. stoljeća, "neodijeljena" kuća, kao najuspješniji obiteljski organizacijski oblik u gospodarskom funkcioniranju Konavala, oporavlja se i iščezava tek pri posve novim okolnostima koje je donijelo 20. stoljeće.<sup>17</sup> Dakle, u povoljnim demografskim uvjetima, a tako se generalno može ocijeniti vrijeme kad je sastavljen popis iz 1536. godine, samca ili jednostavnu obitelj u Konavlima uopće ne trebamo tražiti, jer to je u tadašnjim uvjetima privređivanja put ka utrnuću, izumiranju, što opet potvrđuje razvoj stanovništva nakon 1673/4. godine, kada je oko polovice tih malih obitelji već tridesetak godina kasnije nestalo. To je, dakle, nepoželjan oblik obiteljske organizacije i ne treba čuditi tako mali broj malobrojnih kuća 1536. godine.

\*\*\*

Popisivač je napravio više grešaka prilikom zbrajanja popisnih rezultata i prilikom računanja naknadnih dopuna popisa. Te greške nisu toliko bitne,

---

<sup>15</sup> N. Kapetanić i N. Vekarić, *Stanovništvo Konavala*, 1: 300, 302.

<sup>16</sup> N. Vekarić, »Broj stanovnika Dubrovačke Republike u 15., 16. i 17. stoljeću.«: 20-21.

<sup>17</sup> Nenad Vekarić, »The Influence of Demographic Trends on Number of Undivided Family Households in Southern Croatia.« *The History of the Family* 1/4 (1996): 461-476.

osim toga su uočljive, pa ih nije bilo teško korigirati (tablica 2). Mnogo više muke zadaje nam zaokruživanje brojeva (na parni broj), koje se primjećuje u tom popisu.<sup>18</sup>

Izrazita disproporcija između broja kuća s parnim (86,52%) i neparnim (13,48%) brojem ukućana ne ostavlja ni najmanju sumnju da je i 1536. godine primijenjena metoda zaokruživanja. Pretpostavimo li da je u stvarnosti bio ravnomjeran omjer između kuća s parnim i neparnim brojem, potrebno je izvršiti korekciju. Korekcija se može izvršiti na dva načina - korekcijom na više ili korekcijom na manje:

$$1) \text{ 988 (broj parnih kuća)} \times 0.5 \text{ (osobe)} - 154 \text{ (broj neparnih kuća)} \times 0.5 \text{ (osobe)} = 494 - 77 = 417$$

$$2) \text{ 154 (broj neparnih kuća)} \times 0.5 \text{ (osobe)} - 988 \text{ (broj parnih kuća)} \times 0.5 \text{ (osobe)} = 77 - 494 = -417$$

Prema popisu, broj stanovnika Konavala iznosio je 11028, ili prosječno 9.66 osoba po kući. Uz korekciju zbog zaokruživanja, broj stanovnika iznosi bi 11445, ili prosječno 10.02 osobe po kući, ako korigiramo na više (tablica 2), odnosno 10611 stanovnika, ili prosječno 9.29 osoba po kući, korigiramo li na manje.

Ako je točna naša procjena da je raspodjela *beškota* i prosa bila za konavoske težake nepovoljna, onda bi trebalo izvršiti korekciju na više (jer je tada zaokruživanje sigurno vršeno na korist težaka, a to znači bar s minimalnim zatajivanjem osoba). Ako nam ta procjena nije točna, onda bi trebalo izvršiti korekciju na manje (jer bi u tom slučaju težaci pokušali prikazati veći broj ukućana).

---

<sup>18</sup> Nepreciznost, sklonost zaokruživanju, nije neuobičajena pojava u starim izvorima. Tako je, primjerice, dobra piramida u župi Pridvorje 1673. godine široka u dobnim grupama 10, 20, 30, 40 itd. a uska u dobnim skupinama 5, 15, 25, 35 itd. Popisivač je odoka procjenjivao godine starosti i bio je skloniji zaokruživanju na 10, a ne na 5 (N. Vekarić, »Mijene dobnih struktura i procesi demografske tranzicije.«: 123).

Tablica 2. Korekcije popisa

Kaznačina (današnje naselje)	Popisivač		Korekcija		Napomena:
	Broj kuća	Broj osoba	Broj kuća	Broj osoba	
Pavlje Brdo (Palje Brdo)	46	475	46	474	Popisivač pogrešno zbrojio vlastite podatke (475 umjesto 474).
Poljice <i>dito</i> Pločice (Pločice i Mikulići)	45	255	45	261	Popisivač pogrešno zbrojio vlastite podatke (255 umjesto 261).
Miohanići (Mihanići)	47	389	47	389	
Vlahotine (Komajci)	69	568	69	568	
Bačev Dol (Gruda)	58	546	58	546	
Lovorno	50	504	50	504	
Dunave	40	417	40	417	
Zastolje	62	802	62	801	Popisivač pogrešno zbrojio vlastite podatke (802 umjesto 801).
Poljice	29	368	29	368	
Čilipi	83	667	83	667	
Radovčići	62	478	63	496	Popisivač pogrešno zbrojio vlastite podatke (478 umjesto 496).
Sv. Martin (Pridvorje)	66	675	66	673	Popisivač pogrešno zbrojio vlastite podatke (675 umjesto 673).
Pičete (Mrcine)	71	747	71	747	
Gabrieli (Gabrile i Drvenik)	40	401	40	401	
Maočići (Močići i Uskoplje)	43	318	43	318	
Duba (Duba, Stravča, Jasenica, Brotnice, Šilješki)	46	620	46	618	
Vodovada	43	472	43	472	
Sv. Đurađ (Popovići)	41	307	41	307	
Donja Vitaljina (Vitaljina)	58	501	51	444	Popisivač je pribrojio 4 kuće Mikulića i 3 kuće Pločica (ukupno 7 kuća, 56 osoba), koje je već popisao u kaznačini Pločica. Te podatke nije smio pribrojiti, a da istodobno ne oduzme već popisane podatke. Popisivač je, također, pogrešno zbrojio vlastite podatke (501 umjesto 500).

Kaznačina (današnje naselje)	Popisivač		Korekcija		Napomena:
	Broj kuća	Broj osoba	Broj kuća	Broj osoba	
Ljuta	44	429	40	421	Popisivač pogrešno zbrojio vlastite podatke (44 umjesto 40; 429 umjesto 421).
Đurinići	52	422	40	314	Popisivač je pribrojio 12 kuća Pločica (108 osoba), koje je već popisao u kaznačini Pločice. Te podatke nije smio pribrojiti, a da istodobno ne oduzme već popisane podatke.
Cavtat i Obod (Cavtat)	43	336	43	336	
Kuna	13	176	13	174	Popisivač pogrešno zbrojio vlastite podatke (176 umjesto 174).
Ukupno (nakon redovnog popisa)	1151	10873	1129	10716	
Dopuna u Pločicama (Mikulići)	6	54			Popisivač je pribrojio 6 kuća Pločica (54 osobe), koje je već popisao u kaznačini Pločice. Te podatke nije smio pribrojiti, a da istodobno ne oduzme već popisane podatke.
Dopuna u Sv. Đurđu (Popovići)	11	100	12	106	Popisivač pogrešno zbrojio vlastite podatke (11 umjesto 12; 100 umjesto 106).
Ukupno (nakon dopuna)	1168	11027	1141	10822	Popisivač pogrešno zbrojio vlastite podatke (1168 kuća umjesto 1169).
Dopuna u Ljutoj izvršena nakon što je popisivač već izračunao ukupni broj	1	8	1	8	
Ukupno (nakon svih dopuna)			1142	10830	
Korekcija zbog zlouporabe u Pločicama			0	198	
Korekcija zbog zaokruživanja			0	417	
Ukupno (nakon svih korekcija)			1142	11445	

Tablica 3. Korigirani rezultati popisa

Naselje po današnjoj sistematizaciji (ime kaznačine u popisu 1536.)	Redovni popis			Korekcije						
	Broj domaćinstava	Korekcija naknadno upisanih kuća		Korekcija zbog zlouporabe		Korekcija zbog zaokruživanja (konačan rezultat)				
		Broj osoba	Prosječni broj osoba u domaćinstvu	Broj osoba	Prosječni broj osoba u domaćinstvu	Broj osoba	Prosječni broj osoba u domaćinstvu	Broj osoba	Prosječni broj osoba u domaćinstvu	
KONAVLE	1129	10716	9.49	1142	10830	9.59	11028	9.66	11445	10.02
Cavtat (Cavtat i Obod)	43	336	7.81	43	336	7.81	336	43.00	352	8.18
Močići (Maočići, dio)	23	172	7.48	23	172	7.48	172	23.00	180	7.84
Čilipi	83	667	8.04	83	667	8.04	667	83.00	697	8.40
Komaji (Vlahotine)	69	568	8.23	69	568	8.23	568	69.00	593	8.60
Gabrine (Gabrili, dio)	30	303	10.10	30	303	10.10	303	30.00	314	10.47
Uskoplje (Maočići, dio)	20	146	7.30	20	146	7.30	146	20.00	153	7.67
Jasenica (Duba, dio)	5	78	15.60	5	78	15.60	78	5.00	80	15.97
Stravča (Duba, dio)	19	225	11.84	19	225	11.84	225	19.00	232	12.21
Duba (Duba, dio)	22	315	14.32	22	315	14.32	315	22.00	323	14.68
Kuna	13	174	13.38	13	174	13.38	174	13.00	179	13.75
Drvenik Gabrili (dio)	10	98	9.80	10	98	9.80	98	10.00	102	10.17
Mihanići (Miohanići)	47	389	8.28	47	389	8.28	389	47.00	406	8.64
Pridvorje (Sv. Martin)	66	673	10.20	66	673	10.20	673	66.00	697	10.56
Lovorno	50	504	10.08	50	504	10.08	504	50.00	522	10.45
Ljuta	40	421	10.53	41	429	10.73	429	40.76	444	10.83
Popovići (Sv. Đurad)	41	307	7.49	53	413	10.07	413	55.16	432	8.16
Radovčići	63	496	7.87	63	496	7.87	496	63.00	519	8.24

Naselje po današnjoj sistematizaciji (ime kaznačine u popisu 1536.)	Redovni popis			Korekcije						
				Broj domaćinstava	Korekcija naknadno upisanih kuća		Korekcija zbog zlouporabe		Korekcija zbog zaokruživanja (konačan rezultat)	
	Broj domaćinstava	Broj osoba	Prosjekni broj osoba u domaćinstvu		Broj osoba	Prosjekni broj osoba u domaćinstvu	Broj osoba	Prosjekni broj osoba u domaćinstvu	Broj osoba	Prosjekni broj osoba u domaćinstvu
Gruda (Bačev Dol)	58	546	9.41	58	546	9.41	546	58.00	567	9.78
Zastolje	62	801	12.92	62	801	12.92	801	62.00	824	13.28
Dunave	40	417	10.43	40	417	10.43	417	40.00	432	10.79
Mrcine (Pičete)	71	747	10.52	71	747	10.52	747	71.00	773	10.89
Vodovađa	43	472	10.98	43	472	10.98	472	43.00	488	11.34
Palje Brdo (Pavlje Brdo)	46	474	10.30	46	474	10.30	474	46.00	491	10.67
Poljice	29	368	12.69	29	368	12.69	368	29.00	379	13.05
Pločice (Poljice <i>dito</i> Pločice, dio)	23	123	5.35	23	123	5.35	224	41.89	232	10.10
Mikulići (Poljice <i>dito</i> Pločice, dio)	22	138	6.27	22	138	6.27	235	37.46	243	11.05
Đurinići	40	314	7.85	40	314	7.85	314	40.00	329	8.29
Vitaljina (Donja Vitaljina)	51	444	8.71	51	444	8.71	444	51.00	463	9.07

NAPOMENE: 1) U redovnom popisu su izvršene korekcije popisivačevih grešaka; 2) Korekcije su izvršene kumulativno tako da rezultat nakon posljednje korekcije čini i konačni rezultat.

Tablica 4. Broj članova po kućanstvu

Naselje	Broj kuća	Broj stanovnika	Broj članova u kući																					
			pro-sje-čno	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	22
Ukupno	1142	11028	9.66	0	2	4	39	11	193	25	242	45	198	13	204	35	42	15	37	2	19	4	10	2
Cavtat	43	336	7.81			3		17		11		5		7										
Močići	23	172	7.48			1		4	3	13	1	1												
Čilipi	83	667	8.04			4	4	22	1	23	5	14		8	1	1								
Komaji	69	568	8.23		1			21	1	24	1	14	1	3	1	1				1				
Gabrine	30	303	10.10			2	1	1		5		9		9	1		1			1				
Uskoplje	20	146	7.30			2	2	6		4	4			2										
Jasenica	5	78	15.60									1		1		1				1		1		
Stravča	19	225	11.84			1				2	2	5		3	1	2				1	1	1		
Duba	22	315	14.32									3		10	1					4		4		
Kuna	13	174	13.38							1	3		2		2	4				1				
Drvenik	10	98	9.80							5		4									1			
Mihanići	47	389	8.28			1		12	1	15	2	12		4										
Pridvorje	66	673	10.20			2		10		11	2	11	1	19		4	2	4						
Lovorno	50	504	10.08					6	2	13	1	6	1	12	5		3	1						
Ljuta	41	429	10.46					4		8	1	6		2		1								
Popovići	53	413	7.79	1	3	3	1	15		13		11		4			1		1					
Radovčići	63	496	7.87			4	2	21	3	14	2	6	1	8	2									
Gruda	58	546	9.41			2		5	8	11	6	8	3	9	2	2			1	1				
Zastolje	62	801	12.92			1	1	5	2	3	3	5		11	3	5	1	7		9	3	3		
Dunave	40	417	10.43			1		3		8	1	9		10	4	2		2						
Mrcine	71	747	10.52			1		3	1	7	10	20	1	16	3	6	2	1						
Vodovada	43	472	10.98					8		3		10		11		6		4			1			
Palje Brdo	46	474	10.30					4	2	12		7	1	13	2		3	2						
Poljice	29	368	12.69					3		2		2		5	3	5	1	7		1				
Pločice	23	224	9.74					1	1	5	3	5	3	4	1									
Mikulići	22	235	10.68							3	1	8	1	6	3									
Đurinići	40	314	7.85			8		10		9		7		3		2		1						
Vitaljina	51	44	8.71	1		3		12		17		6		5	2	2		3						

NAPOMENA: U tablici nije izvršena korekcija zbog zaokruživanja, ali su sve ostale korekcije učinjene, pa tako i izvršena procjena za Pločice i Mikuliće nakon dopunjeno popisa.

### *Korigirani rezultati popisa*

Mi se, s već naznačenim argumentima, priklanjamo višoj procjeni: Konavle su 1536. godine imale oko 11445 stanovnika, ili prosječno 10.02 osobe po kući.

Raspon prosječnog broja ukućana kreće se od 15.97 u Jasenici do 7.67 u Uskoplju (tablica 3). Broj ukućana veći je u naseljima konavoske Površi (Jasenica, Stravča, Duba, Kuna), odražavajući još uvijek obiteljsku strukturu nomadskih stočarskih plemena (katuna), koja su Dubrovčani naslijedili u konavoskim brdima.<sup>19</sup> Tako se i najveći broj ukućana (22) bilježi u Jasenici i Stravči (tablica 4). Najveće konavosko naselje tada je Zastolje s 824 stanovnika, a slijede ga: Mrcine (773), Čilipi (697), Pridvorje (697) itd.

### *Zaključak*

Popis domaćinstava konavoskih kaznačina 1536. godine izuzetno je vrijedno arhivsko vrelo, posebno važno za demografska istraživanja. Rađen po onovremenim kriterijima i uzusima, taj popis ima više nedostataka, formalnih i materijalnih. Popisivač je pravio pogreške pri računanju, no te su se pogreške dale lako korigirati. Primijenio je metodu zaokruživanja (na parni broj), što je također zahtjevalo korekciju rezultata. Pravu intenciju akcije koja je proizvela taj popis (raspodjela prosa i *beštota* konavoskom pučanstvu), a koja ostaje skrivena u samom izvoru, trebalo je protumačiti kako bi se otkrio mogući smjer zlouporabe. Pravu namjeru saznali smo u odlukama Senata. Vlasti su se rješavale kvarljivih zaliha na način da su u vidu zajma do Sv. Mihajla prisilile konavoske žitelje da ih otkupe. Otkrivena zloupoba u kaznačini Pločice, gdje su težaci prikazali manji broj ukućana od stvarnog, pokazuje da nisu bili zainteresirani za takvu pomoć. Stoga, ukupni rezultat može biti podcijenjen, a ne i precijenjen.

---

<sup>19</sup> A djelomično i dozvolili njihovo naseljavanje tijekom 15. stoljeća (N. Kapetanić i N. Vekarić, *Stanovništvo Konavala*, 1: 97-98).

A ukupni rezultat glasi: Konavle su 1536. godine imale 1142 kuće (taj broj možemo smatrati gotovo potpuno točnim), najmanje 11445 stanovnika, odnosno, za demografska istraživanja najvažniji podatak, najmanje 10.02 osobe po kućanstvu. Koliko se to "najmanje" razlikuje od stvarnog možemo samo ocijeniti dojmom i promatranjem rezultata, jer nema načina da otkrije-mo zatajene osobe. Prvi je dojam da je popisivač bio rigorozan: on je popisao sve kuće i reagirao kad je otkrio zlouporabu. Dakle, težacima nije ostalo puno prostora za varanje. Možda su tu i tamo uspjeli zatajiti koju osobu (dio takve zlouporabe korigirali smo prilikom korekcije zbog zaokruži-vanja), možda su u nekim selima bili malo vještiji (primjerice, u Uskoplju i Močićima, naseljima s najmanjim prosječnim brojem ukućana, koji pripada-ju tipu naselja s izrazitom tendencijom zadružnoj obitelji, očekivali bismo, možda, veći prosječni broj ukućana od 7,67 odnosno 7,84). No, kad bismo i selima s ispodprosječnim brojem ukućana korigirali broj, ukupno uvezši, odstupanje ne bi bilo veće od 2-3%.

Stoga smatramo da korigirani rezultati popisa domaćinstava konavoskih kaznačina mogu biti pouzdan oslonac u istraživanjima stanovništva Dubrovačke Republike u 16. stoljeću.

**Prilog:****Popis domaćinstava u Konavlima 1536. godine**

U prilogu donosimo popis domaćinstava u Konavlima iz 1536. godine prema današnjoj sistematizaciji naselja. Popis sadrži: redni broj (koji u izvorniku nije naznačen), ime domaćina, u zagradi dešifrirano prezime (koje u izvorniku nije naznačeno) i u zagradi broj osoba u domaćinstvu. Budući da nismo mogli posve sigurno odrediti koje kuće pripadaju Brotnicama i Šilješkim, koji su popisani u okviru kaznačine Duba, nismo ih izdvojili nego su te kuće sadržane u popis Stravče (Šilješki) i Dube (Brotnice).

**CAVTAT**

1. Frano Nikolić, kaznac (12); 2. Ivan Stjepanović (8); 3. Đuro Miljević (6); 4. Ivan Milišić (10); 5. Vlahuša Milojević (12); 6. Nikola Ivanović (10); 7. Marin Radičević (6); 8. Marin Stjepićević (6); 9. Nikola Marković (10); 10. Petar Marković (12); 11. Matko Radojević (8); 12. Nikoleta Radićeva (6); 13. Matko Petrović (4); 14. Medna Petrova (8); 15. Radosava Mihočeva (6); 16. Mihoč Ljubišić (6); 17. Petar Pribilović (6); 18. Đivana Nikolina (6); 19. Marko Nikolić (6); 20. Đivan Franović (10); 21. Paula Andrijina (6); 22. Luka Marković (12); 23. Ivan Ilijić (8); 24. Petar Nikolić (8); 25. Đivana Lučina (8); 26. Marin Marković (6); 27. Radosava Lovrijenčeva (6); 28. Radosav Brajić (8); 29. Petar Nikolić (8); 30. Petar Stjepanović (6); 31. Ivan Radosaljić (8); 32. Jakob ŠETIĆ (6); 33. Rusa Ilijina (12); 34. Jakob Petrović (8); 35. Kola Vlahušić (8); 36. Tomko Đurđević (6); 37. Andrija Miličević (6); 38. Lucija Petrova (12); 39. Ivan Paskojević (12); 40. Stana Markova (6); 41. Antun Vladisalić (4); 42. Vukašin Radosaljić (10); 43. Tomko Ilijić (4).

**MOČIĆI**

Kaznac Mihoč. 1. Matko Rošković (7); 2. Đuro Božidarović (ŠULJKOVIĆ, kasnije ŠULJAK) (8); 3. Dragoje Radosaljić (kasnije DRAGOJEVIĆ pa DRAGOVICI i ĆUMO) (8); 4. Božo Đurđević (6); 5.

Petar DIKLIĆ (7); 6. Cvjetko Nikolić (MUDRIČIĆ) (10); 7. Matko Obradović (6); 8. Ivaniš Obradović (8); 9. Lovrijenac Ratković (8); 10. Paula Ivanova (8); 11. Đuro Đivanović (KREŠPOTOVIĆ, kasnije ĐURAS) (8); 12. Pavao Radovinović (KREŠPOTOVIĆ) (8); 13. Matko Stjepanović (BORKOVIĆ, nekoć BOLJESALIĆ) (7); 14. Radosava Vukosalja (6); 15. Radonja BRAUTOVIĆ (8); 16. Vuica Srijedanović (kasnije NIKŠIĆ) (8); 17. Ivan Srijedanović (kasnije NIKŠIĆ) (6); 18. Đivan Ivanović (9); 19. Petar Božičković (8); 20. Mihoje Božičković (8); 21. Nikola KAURIN (8); 22. Stjepan Vlahušić (8); 23. Nikoleta Milivojeva (4).

## ČILIPI

1. Petar BEČIĆ, kaznac (14); 2. Mihoč Ljubišić (10); 3. Pavao Ljubišić (6); 4. Petar Radovanović (12); 5. Đivan Radovanović (12); 6. Petar Rusković (12); 7. Radosav Lučić (8); 8. Stjepan Voišilović (12); 9. Dragić MEDAŠEVIĆ (8); 10. Tomko Stjepanović (8); 11. Radosav Nikolić (10); 12. Đurašin REŠETARIĆ (8); 13. Petko REŠETARIĆ (6); 14. Mihoč Đivanović (8); 15. Vlahuša Vukašinović (BJELOKOSIĆ) (8); 16. Marin Vukašinović (BJELOKOSIĆ) (9); 17. Radosav ČILIPIĆ (nekoć ČILIPA) (10); 18. Luka Radičić (vjerojatno ČILIPA) (7); 19. Ivaniš Božidarović (ČILIPA, kasnije SOPA) (6); 20. Petar Ivanišević (8); 21. Radoje Đivanović (10); 22. Ivan Radičević (ČILIPA) (10); 23. Božičko REŠETARIĆ (4); 24. Radić Radovinović (5); 25. Petar ŽDRIJELOVIĆ (6); 26. Ivan Mandice? (8); 27. Radosav Milatović (4); 28. Andrija Tomković (6); 29. Cvijeta Mari-nova (4); 30. Stjepko Vukićević (6); 31. Jeluša Ivaniševa (5); 32. Kataljena Ivanova (6); 33. Petar Milisavić (10); 34. Staniša Radičević (MUDRIČIĆ) (10); 35. Radosav CAREVIĆ (10); 36. Nikola Živković (13); 37. Đuro Marković (12); 38. Ivan Matković (8); 39. Đivan Radičević (6); 40. Ivan Radičević (10); 41. Petar Ljubić (8); 42. Nikola Tihoradović (8); 43. Božičko Tihoradović (12); 44. Radić Braičić (8); 45. Ivan CAREVIĆ (10); 46. Vlahuša CAREVIĆ (6); 47. Božo favro (8); 48. Tomko Vladisaljić (6); 49. Ivan Marojević (10); 50. Božičko Marinović (6); 51. Stana Radivojeva (5); 52. Radonja Ilijic (6); 53. Radosav Ilijic (8); 54. Milovac BEČIĆ (6); 55. Radić Radmanović (VEZILIĆ, kasnije V. i BOŠKOVIĆ) (6); 56. Ivan Milovčević (8); 57. Radić Đurović (6); 58. Marić Vukićević (10); 59. Petko Raosaljić (4); 60. Cvijeta Matkova (6); 61. Božoje Bujaković (6); 62. Luka

Raosaljić (6); 63. Ivan Božidarović (vjerojatno GRBIĆ) (9); 64. Radić Nikolić (NOVAKOVIĆ) (9); 65. Đivan MARAVIĆ (8); 66. Đivan MARAVIĆ (8); 67. Nikola ŽUPAN (6); 68. Matko Andrijić (možda STOLIĆ) (12); 69. Marko Tomković (8); 70. Petar Tomković (9); 71. Petar Jovičić (6); 72. Dragić Bujaković (8); 73. Radovan Stjepanović (RIBIČIĆ) (8); 74. Stjepan Matković (vjerojatno BOROVINIĆ) (9); 75. Nikola Raosaljić (8); 76. Radić Rokojević (12); 77. Nikola Marković (možda SKURIĆ) (5); 78. Matko Ivanković (10); 79. Petar Stjepanović (10); 80. Marko Mihočević (8); 81. Nikola Lukačević (6); 82. Pavao Antunović (vjerojatno HREČAK) (6); 83. Matko Antunović (vjerojatno HREČAK, kasnije SUHI) (8).

## KOMAJI

1. Pavao (Dragićević) ZLOTVOROVIĆ (nekoć MILETIĆ, kasnije vjerojatno ČEHOTIĆ), kaznac (13); 2. Rusa Stjepanova (8); 3. Petar Dragićević (ZLOTVOROVIĆ, nekoć MILETIĆ, kasnije BRONZAN) (14); 4. Radić Raosaljić (ZLOTVOROVIĆ, kasnije CAPOR) (10); 5. Ilija Milić (17); 6. Ivan Pribisaljić (10); 7. Nikola Radovanović (10); 8. Božoje Raosaljić (12); 9. Đurađ Radivojević (10); 10. Radić Pribilović (8); 11. Mihoč Pribilović (8); 12. Vladisava Mlađenova (6); 13. Dmitar Stjepanović (8); 14. Luka Đurović (6); 15. Nikola POLIPRAHOVIĆ (10); 16. Ivan Vukićević (10); 17. Petar Radivojević (8); 18. Marko Miobratović (8); 19. Petar Ivanović (10); 20. Nikola Radojević (6); 21. Ivaniš ČAVČIĆ (10); 22. Mihoč Milovanović (8); 23. Đuro Lučić (kasnije KOLIĆ) (8); 24. Petar KOMAJIĆ (9); 25. Ivan Miličević (možda SUKNO) (11); 26. Vidak Radičević (6); 27. Ivan Bagojević (6); 28. Stjepan Rajković (6); 29. Radosav Miljović (8); 30. Radosav Radovanović (možda DROBAC) (8); 31. Stana Ivanova (6); 32. Radić Ratković (vjerojatno KRESIĆ) (8); 33. Ivan Tomković (vjerojatno SANKOVIĆ) (6); 34. Radosav Božidarović (10); 35. Radivoj Martinov (8); 36. Đuraš Vukićević (8); 37. Radosav Markov (PENDO) (8); 38. Nikola Radojević (vjerojatno PRTOLJAN) (8); 39. Vlatko MEŠTAR (10); 40. Stjepan Đurđević (6); 41. Đivan Radovanović (6); 42. Petar Miobratović (8); 43. Radovan Miobratović (6); 44. Stjepan Miobratović (6); 45. Nikola Miobratović (8); 46. Vukša Miloradović (10); 47. Luka Raosaljić (12); 48. Radovan Ivanović (10); 49. Matko Marušić (6); 50. Andrija Dubravčić (12); 51. Matko Butorović (8); 52. Bratić Dubravčić (kasnije BRATIČEVIĆ)

(10); 53. Milisava Ivanova (6); 54. Stjepan Radičević (8); 55. Vukić Vučetić (8); 56. Nikola Milatović (8); 57. Stanica Radonjina (3); 58. Stjepan Nikolić (VAREZIĆ) (6); 59. Ivan Radovanović (GLAVINJA) (7); 60. Ivan Radivojević (8); 61. Luka Radosaljić (10); 62. Jakob Marković (6); 63. Nikola Bogdanović (6); 64. Ivan Radosaljić (8); 65. Mihoč ŽUPANOVIĆ (6); 66. Petar Katušić (vj. KUKULJAN) (6); 67. Mihoč Miobratović (8); 68. Stjepan Miobratović (6); 69. Radoje Marković (6).

## USKOPLJE

1. Cvjetko Matković (REVAC) (6); 2. Ivan Trojanović (6); 3. Marko Njegovanović (9); 4. Ivan Nikolić (MILUTOVIĆ) (8); 5. Matko Živković (9); 6. Ivana Petrova (5); 7. Božidar Tomković (MILJAHNIĆ, kasnije MILJANIĆ) (6); 8. Ivko Đurđević (9); 9. Nikola Radičević (kasnije RAIČEVIĆ) (12); 10. Božičko Radičević (kasnije RAIČEVIĆ) (6); 11. Ivko Petković (6); 12. Ivko BUTRONIĆ (4); 13. Dragić Ivanišević (BAUTOVIĆ, kasnije IVANIŠ i PAVLIN) (6); 14. Marko DragiĐivan (4); 15. Matko Božidarević (5); 16. Marko KOZINA (8); 17. Radosav Radivojević (8); 18. Tomko Krajković (8); 19. Radivoj Radojević (9); 20. Ilija KATIĆ (12).

## GABRILE

1. Mara Cvjetkova (8); 2. Đuro Cvjetković (8); 3. Martin Radosaljić (10); 4. Vukac CUMELJINOVIĆ (10); 5. Marin CUCURIĆ (10); 6. Ivan Vukčević (10); 7. Radoje VLAŠIĆ (12); 8. Pavao Nikolić (STANOJEVIĆ) (5); 9. Petar Andrijić (vjerojatno STANOJEVIĆ) (6); 10. Pavao Ivanović (KOŠIĆ) (10); 11. Dmitar Bogišić (10); 12. Ivan Radojević (15); 13. Marin Radojević (13); 14. Petko Radeljić (12); 15. Mihoč Boljković (10); 16. Božidar Radičević (12); 17. Radosav Radovčević (12); 18. Nikola Vidaković (12); 19. Dragić Radohnić (MAZULIĆ) (12); 20. Stjepan Vlahušić (KORDIĆ) (12); 21. Miletko Nelić (12); 22. Jakob Božičković (18); 23. Petar Radičević (8); 24. Ivan Radonjić (8); 25. Nikola LJUBIŠIĆ (8); 26. Stana Radosalja (4); 27. Medna Nikolina (4); 28. Radoje Radosaljić (10); 29. Radovan Radojević (10); 30. Nikola Radunović (12).

## JASENICA

1. Radoje Mlađenović (10); 2. Dragiša Radivojević (22); 3. Radonja PRIMORČIĆ (19); 4. Petar Vukmanović (12); 5. Ostoja (Vukosaljić) ZLOTEGOVIĆ (kasnije OSTOJA) (15).

## STRAVČA

1. Pavao Dragičević (kasnije vj. MILANOVIĆ) (18); 2. Medna Pribilova (4); 3. Nikola Radojević (BALETIN) (10); 4. Radoje Radojević (BALETIN) (9); 5. Radosav Radičević (kasnije možda MIŠEVIC) (9); 6. Dragić Radičević (kasnije možda MIŠEVIC) (10); 7. Dragić Vukić (13); 8. Boško Radonjić (10); 9. Stjepan Ostojić (kasnije VUKOTIĆ pa VUKOTA) (14); 10. Ivan Ostojić (kasnije VUKOTIĆ pa VUKOTA) (10); 11. Radonja Đurđević (12); 12. Dragoje Đurđević (8); 13. Bjelušina Pavlović (22); 14. Radosav Đurđević (8); 15. Pavao Miladinović (10); 16. Ivan Baljković (20); 17. Đurađ Obradović (12); 18. Radosav Radičević (12); 19. Vukdrag Vukosaljić (14).

NAPOMENA: U popisu su sadržane i kuće Šilježaka.

## DUBA

1. Radosav Ivanović, kaznac (18); 2. Nikola Ivanović (20); 3. Nikola Radivojević (12); 4. Ivan Vukićević (12); 5. Radonja Dobrašinović (vj. KOČAN) (20); 6. Radosav Dobrašinović (vj. KOČAN) (12); 7. Vlahuša Dragičević (10); 8. Đurađ Vukićević (13); 9. Vukac Vukićević (12); 10. Radoje Radonjić (vj. PEĆAREVIĆ) (12); 11. Mihajlo Radonjić (ŠPA-NJUO) (12); 12. Nikola Radilović (20); 13. Radić Radovanović (istи kao kasnije VIDAK) (10); 14. Svilan Radosaljić (kasnije SVILANOVIĆ) (20); 15. Stjepan Radojević (BRIŽIĆ, kasnije BRIGO) (18); 16. Radivoj Radojević (BRIŽIĆ, kasnije MILONIĆ pa GRGUREVIĆ) (18); 17. Ivaniš UGLJEŠ (12); 18. Petar Radičević (12); 19. Pavao Radonjić (12); 20. Nikola Ivanović (10); 21. Radovan Milić (PEŠKAR) (12); 22. Srijedan Nikšić (18).

NAPOMENA: U popisu su sadržane i kuće Brotnica.

## KUNA

1. Đurađ Dobrijević (KOSOVAC), kaznac (16); 2. Vukić Milunović (možda LUIĆ) (16); 3. Vukosav Ivanović (kasnije vjerojatno TOMIĆ, PAVLIĆ, MIHAICA) (14); 4. Vukmir Miloradović (16); 5. Andrija Nikolić (10); 6. Radivoj Gojković (14); 7. Dragoje Radičević (BETE, kasnije BETE i DRAGOJE) (20); 8. Vuk Ratković (kasnije VUKOJEVIĆ pa VUKOVAC) (12); 9. Radić Nikolić (možda PEŠTIĆ, kasnije PEŠTIĆ i HANZJER) (8); 10. Radovan Nikolić (10); 11. Ivan Radojević (12); 12. Puljko Vukčević (kasnije PULKOVICIĆ) (16); 13. Petar Nikolić (možda KELIĆ) (12).

## DRVENIK

1. Ivan VEČERINOVIĆ (kasnije BAGOVIĆ, LALIĆ i RAŠE), kaznac (18); 2. Vukić PRIBELJIĆ (kasnije BUTIJER) (10); 3. Tomko Vukić (8); 4. Radivoj Cvjetković (8); 5. Rusko REŠETARIĆ (možda kasnije RUSKOVIĆ) (8); 6. Petar Stjepanović (8); 7. Mlađen Radetić (kasnije vjerojatno MADEŠKO) (10); 8. Marko Radivojević (10); 9. Petruša Matkova (10); 10. Radivoj Radovinović (8).

## MIHANIĆI

1. Milaš (Miljas) Ivanišević (kasnije MILJAS), kaznac (8); 2. Radić Radinović (RADIN) (10); 3. Radić BUTKOVIĆ (10); 4. Stjepan Radosalić (12); 5. Petar Vukanić (10); 6. Katarina Radojeva (LETUNIĆ) (6); 7. Ivaniš Nikolić (8); 8. Radosav Antunović (6); 9. Stanula Bratutinova (možda kasnije PEROVAC) (10); 10. Andrija Vuković (8); 11. Đurađ Božidarović (9); 12. Petar STANIŠIĆ (12); 13. Petruša Jakobova (10); 14. Katarina Nikolina (10); 15. Radonja Radetić (8); 16. Radoje Branković? (8); 17. Nikola Milatović (6); 18. Martin Radinović (RADIN) (6); 19. Vukosav Radičević (BUTKOVIĆ) (6); 20. Medna Mihočeva (10); 21. Radovan Budisaljić (8); 22. Ilija Marić (8); 23. Đivan Bjelošević (7); 24. Radosav Đurđević (12); 25. Pavao Radičević (10); 26. Mihoč Radičević (10); 27. Todora Cvjetkova (6); 28. Ivan Bjelošević (8); 29. Dragić Vukosaljić (10); 30. Andrija Nikolić (12); 31. Ivaniš Ljubković (9); 32. Ivan Šišatović (kasnije ŠIŠA) (8); 33.

Vukić PRIBANOVIĆ (6); 34. Ivan Nikolić (6); 35. Đuraš Brajković (6); 36. Vladava Radićeva (6); 37. Nikoleta Radovanova (6); 38. Đurad Radovanović (možda KOVAČIĆ) (8); 39. Ivan Andrijić (8); 40. Nikola MLAD-OŠEVIĆ (6); 41. Ivan Ilijić (8); 42. Cvijeta Radojeva (4); 43. Radić Miladinović (8); 44. Stjepan Mihočević (MIHOJEVIĆ) (8); 45. Antun Cvjetković (8); 46. Ivan Bratetić (10); 47. Nikša Radićević (10).

## PRIDVORJE

1. Nikola Bogdanović (kasnije BOGDAN), kaznac, (10); 2. Matko Đurašević (16); 3. Marko Đurašević (12); 4. Nikola SUNIBAT (14); 5. Luka MAŽIKOŽIĆ (8); 6. Vlahuša Ilijic (11); 7. Đivan Bogdanović (BRA-TOŠ) (12); 8. Đurad Radivojević (9); 9. Ivan Radićević (12); 10. Ivan Radanović (9); 11. Nikola Radanović (10); 12. Petar Mlađenović (12); 13. Mihoč Ivanović (10); 14. Nikola SUKULIĆ (SUKULICA, kasnije SUKU-RICA) (14); 15. Marko Mladenović (12); 16. Mihoč Pribković (14); 17. Đivana Marinova (4); 18. Mihač Andrijić (10); 19. Vladisava Nikolina (8); 20. Vukša Dobrijević (12); 21. Nikola Dragojević (8); 22. Vlahuša Dragnić (8); 23. Ilija Radivojević (8); 24. Vukosav Ivanović (12); 25. Antun Radojević (12); 26. Nikola SLAVIČIĆ (12); 27. Mihoč Vuković (6); 28. Cvijeta Đivanina (8); 29. Milovac Nikolić (16); 30. Luka Marojević (12); 31. Vu-kašin Andrijić (10); 32. Đurad Mihočević (10); 33. Marko Radilović (6); 34. Radovan RUSIĆ (RUŠIĆ) (6); 35. Tomko Popković (12); 36. Nikola Đurđević (6); 37. Ivan Popković (8); 38. Radić Bogdanović (kasnije VESELIĆ) (16); 39. Matko Raosaljić (12); 40. Mihoč Bošković (8); 41. Andrija Ljubišić (KALJIGARO, nekoć NARTICA) (6); 42. Ratko Ljubišić (BAŠIĆ, nekoć NARTICA) (6); 43. Božo Đurđević (12); 44. Petar Radojević (8); 45. Nikola Ivanović (6); 46. Radić Dragičević (10); 47. Nikoleta Ivanova (6); 48. Ivaniš CAPUTOVIĆ (kasnije CAPUT) (12); 49. Nikola CAPUTOVIĆ (12); 50. Andrija KLINOVICIĆ (10); 51. Dragić ČORKA (15); 52. Pavao Vu-kićević (12); 53. Petar Matković (6); 54. Đuro Đurašević (SRŠEN) (10); 55. Tomko Ivanović (10); 56. Petar KIŠIĆ (12); 57. Mare Vukosalja (8); 58. Rada Nikšina (4); 59. Ivan Ivanišević (6); 60. Mihoč Milić (GLUMAC) (10); 61. Đurad Dabiživović (LEVENTIĆ) (16); 62. Radić DIVNIĆ (DIMNIĆ) (12); 63. Ratko (Mihočević) URJEVIĆ (12); 64. Ivan URJEVIĆ (15); 65. Kata Vukova (10); 66. Nikola VOIHNIĆ (kasnije MASLAĆ) (14).

## LOVORNO

1. Ivan Božidarević (možda HRUSTAN) (12); 2. Rade Milić (možda GLUMAC) (8); 3. Dobrohnja PAOKOVIĆ (kasnije POKOVIĆ) (12); 4. Milić Radonjić (MUŠIĆ) (13); 5. Vukić Dragičević (8); 6. Radosav Đurašević (8); 7. Đurađ Radojko (možda KAPETANIĆ) (6); 8. Stjepan Šimunović (kasnije ŠIMUNIĆ) (10); 9. Nikola Radosaljić (BURJEN) (12); 10. Ivan Vukojević (možda STARENICA, kasnije VODOPIĆ i VUKIĆ) (12); 11. Radić Radovanović (11); 12. Petar Radičević (možda VILIĆ) (7); 13. Đuro Radosaljić (10); 14. Nikola Radosaljić (8); 15. Medna Nikolina (6); 16. Luka Ivanišević (vjerojatno BULOGA) (8); 17. Nikola Ivanišević (BULOGA) (6); 18. Ivan Radosaljić (možda ŠEMEŠ) (12); 19. Radić DOBRIJEVIĆ (8); 20. Andrija MLAĐENOVIĆ (12); 21. Nikola Ivanović (7); 22. Nikola Radičević (8); 23. Marko Božidarević (možda HRUSTAN, kasnije RUSTAN) (6); 24. Anica Ilijina (6); 25. Ivan Radonjić (možda KURČINA) (13); 26. Nikola Radonjić (možda KURČINA) (12); 27. Petko Petrović (možda KLARIĆ) (8); 28. Petruša Pribilova (BANJANIN) (6); 29. Andrija Nikolić (BONIĆ) (10); 30. Đurađ Paskojević (12); 31. Nikola Šimunović (9); 32. Đivan VOJVODIĆ (10); 33. Vukić Vukosaljić (možda BALIĆ) (12); 34. Nikola Ivanović (8); 35. Petko Bogdanović (8); 36. Ilija Grgurević (možda ŠKIFA) (8); 37. Nikola Radojević (ARKULIN) (15); 38. Petko Radovanović (možda KOPRENIĆ) (13); 39. Matko Ilijić (možda UROŠ) (10); 40. Raosav Ljubković (15); 41. Ratko Radivojević (12); 42. Miljko Rosović (možda SEKONDO) (13); 43. Božičko BRATOŠEVIĆ (kasnije KESOVIA) (13); 44. Radoje Petrović (CVIJETIĆ) (8); 45. Radovac Radičević (kasnije RADOVAC) (12); 46. Nikola (Maru)lačević (možda MUJO) (10); 47. Ivan Radojević (možda STRUJIĆ) (15); 48. Vlahuša Radojević (možda STRUJIĆ) (12); 49. Đuro Radojević (STRUJIĆ) (16); 50. Radosava Andrijina (8).

## LJUTA

1. Nikola ARBANASIN, kaznac (12); 2. Živko Vlatković (12); 3. Ivan Milić (12); 4. Đurađ Matković (kasnije URJEVIĆ) (8); 5. Ivan DIJAKOVIĆ (14); 6. Milić Vukićević (9); 7. Ljubisava Milojeva (6); 8. Ratko SURSULIĆIĆ (8); 9. Tomko Radonjić (8); 10. Cvijeta Radonjina (6); 11.

Vlahuša Marković (12); 12. Marko ŽOBATOVIĆ (10); 13. Nikola Ljubenković (8); 14. Cvjetko Radonjić (12); 15. Boško Nikolić (ŠKIFIĆ) (12); 16. Drago LONGOVIĆ (6); 17. Cvjetko Radovanović (12); 18. Luka Dobrašinović (kasnije DOBRAŠIN) (8); 19. Đivan Radonjić (12); 20. Luka Radonjić (12); 21. Matko Ratković (12); 22. Živko KOŠTROBIĆ (12); 23. Đurađ SANKOVIĆ (12); 24. Radosav Milanković (10); 25. Ivan Nikolić (10); 26. Petar Đurđević (10); 27. Nikola CRIJEPIĆ (6); 28. Ljubiša CRNČEVIĆ (12); 29. Marin Stjepanović (10); 30. Stana Matkova (8); 31. Nikola Radičević (12); 32. Cvjetko Đurđević (12); 33. Ivan Ratko (14); 34. Đivan Ratković (12); 35. Ivan GLUMAC (kasnije BALJEN) (12); 36. Pavao Stjepanović (12); 37. Boško Petrović (12); 38. Stana Tomkova (8); 39. Božičko Živković (10); 40. Ivan Cvjetković (16); Dopuna: 41. Radić Milojević (8).

## POPOVIĆI

1. Radoje Vuković, kaznac (3); 2. Radosav Radivojević (10); 3. Mihoč Vukčević (6); 4. Ivan Radojević (6); 5. Radić Nikolić (6); 6. Đuro Vukojević (4); 7. Ilija Radosaljić (8); 8. Marin Vlatković (8); 9. Radosav Vukotić (4); 10. Dragoje Ivanović (2); 11. Stjepan Đivanović (8); 12. Matko Radosaljić (6); 13. Mara Nikolina (6); 14. Paskoje Nikolić (POPOVIĆ) (10); 15. Vukac Nikolić (POPOVIĆ) (8); 16. Ivan Dučev (3); 17. Nikola Dragić (10); 18. Radonja Stjepanović (6); 19. Pavao Đurđević (POPOVIĆ) (10); 20. Ivan Đurđević (POPOVIĆ) (10); 21. Nikola Đurđević (POPOVIĆ) (8); 22. Đurađ VASILJEVIĆ (6); 23. Radić Radovanović (6); 24. Mihajlo Radonjić (KORTIZIJA) (6); 25. Dragić Dragnić (6); 26. Petar Bevegnich (8); 27. Đuro Radičević (6); 28. Marko Đivojević (vjerojatno OPUSIĆ) (8); 29. Luka Đivojević (vjerojatno OPUŠIĆ) (10); 30. Luka Radojević (18); 31. Radovan PRK(N)OVIĆ (15); 32. Milovac Niexich (10); 33. Nikola Radičević (6); 34. Pavao Ivanišević (kasnije VUIČIĆ) (4); 35. Ivan Petrović (8); 36. Đurađ Radosalić (10); 37. Radonja Radosaljić (12); 38. Lucija Đurđeva (5); 39. Mihoč Božidarević (vjerojatno KOJAN) (10); 40. Ljubisa-va Markova (3); 41. Andrija Lučić (8). Dopuna: 42. Radivoj STANOŠEVIĆ (12); 43. Ivan Radovanović (6); 44. Ivan Dragićević (8); 45. Ivan Živković (6); 46. Radić Ratković (8); 47. Ivan Nikolić (POPOVIĆ, kasnije KLAIC) (10); 48. Tomko Paskojević (POPOVIĆ) (12); 49. Nikša Nikolić (PO-

POVIĆ, kasnije ALAVIJA) (6); 50. Cvjetko Ivanović (kasnije CVJETKOVIĆ) (10); 51. Radoje Petković (8); 52. Radosav Ivanović (12); 53. Vlahuša Andrijić (8).

## RADOVČIĆI

Kaznac Radić Đurašević; 1. Đurad MORO (8); 2. Luka Đurđević (12); 3. Sinko Radišić (8); 4. Vukašin Radojević (8); 5. Dragić Radojević (6); 6. Petar Radonjić (12); 7. Milovac Tomašević (10); 8. Nikola Vukić (DIVIZIĆ) (10); 9. Sanko Radišević (6); 10. Đuro STRIJEŽOJEVIĆ (kasnije SREZOVIĆ) (7); 11. Stjepan STRIJEŽOJEVIĆ (kasnije SREZOVIĆ) (6); 12. Andrija Dragojević (8); 13. Radić Petrović (4); 14. Vukša Vukićević (10); 15. Petar Vukmirović (6); 16. Nikola Radišić (12); 17. Luka KALIĆ (6); 18. Miljajna Vukova (4); 19. Nikola KALIĆ (6); 20. Marko Radivojević (8); 21. Milić Milanović (kasnije MILIĆEVIĆ) (6); 22. Radosav Radohnić (8); 23. Tomko Pribilović (12); 24. Radić Vlatković (10); 25. Vlahuša Pribilović (8); 26. Stjepan Martinović (6); 27. Nikola Radonjić (6); 28. Radić Radonjić (8); 29. Radić Mladošević (10); 30. Pavao Vladisaljić (9); 31. Dragiša Mladošević (5); 32. Radosav Nikolić (8); 33. Radosava Radojeva (4); 34. Stana Ivanova (6); 35. Radosav Radivojević (6); 36. Radoje Đurđević (11); 37. Miloje Radosaljić (8); 38. Đurad Božidarović (6); 39. Nikola Rajković (6); 40. Vlahuša Vukić (5); 41. Mihoč Stjepanović (RILOVIĆ) (8); 42. Radonja Vukotić (6); 43. Vukša Stanišić (6); 44. Đuro Nikolić (4); 45. Radosav Ljubišić (6); 46. Luka Raičević (6); 47. Pavao Ratković (7); 48. Tomko Radičević (8); 49. Radosav Marković (12); 50. Đurad Miloradović (8); 51. Nikola Tomković (7); 52. Ivan Radonjić (6); 53. Ivaniš Lučić (6); 54. Radosav Radovinović (12); 55. Radosav Ratković (9); 56. Matijaš Đurđević (6); 57. Nikola Radičević (6); 58. Radonja Vukićević (13); 59. Nikola Vukić (8); 60. Ivan Radojević (13); 61. Nikola BULJEVIĆ (12); 62. Dragić Ljubetić (12); 63. Petar Brajović (10).

## GRUDA

1. Ivan Radosaljić (možda PUHOJEVIĆ), kaznac (8); 2. Pavao Tomašević (7); 3. Vladisava Stjepanova (8); 4. Nikola Radosaljić (možda

BOTIĆ) (12); 5. Milovac Ivanović (KORDA) (7); 6. Nikola Radičević (ČAVALOVIĆ) (14); 7. Radosav Nikolić (10); 8. Petar Radosaljić (9); 9. Nikola Miloradović (12); 10. Ljubica Radojeva (MAGUD) (11); 11. Ivan Nikolić (DRAŠKOVIĆ) (7); 12. Radosav DRAŠKOVIĆ (9); 13. Radoje Radosaljić (11); 14. Radosav Vlahušić (8); 15. Đuro GLAVIĆ (8); 16. Ivan Rađasić (8); 17. Nikola Rađasić (11); 18. Milica Petrova (8); 19. Pavao Radičević (7); 20. Mara Radivojeva (6); 21. Stjepan Rađasić (7); 22. Radić TVRDKOVIĆ (TVRTKOVIĆ, kasnije TRKOVIĆ) (8); 23. Nikola Tomašević (9); 24. Đuro Radovinović (8); 25. Mihajlo Radovinović (6); 26. Petar KOVAČ (9); 27. Ivan Nikolić (10); 28. Tomko Vukićević (12); 29. Nikola MUSTRA (9); 30. Dragna Petkova (8); 31. Vukić Radičević (14); 32. Đurađ BOGETIĆ (9); 33. Božidar Radojević (10); 34. Petar Stjepanović (12); 35. Radonja Radičević (12); 36. Radovan BOGETIĆ (10); 37. Radosav Nikolić (10); 38. Petar Radivojević (KORAĆ) (12); 39. Milica Đurđeva (6); 40. Vukić Đurković (kasnije ĐURKOVIĆ pa VIDAK) (18); 41. Andrija Ivković (8); 42. Ivko Brajković (10); 43. Radonja KRALJEVIĆ (10); 44. Božidar Vukšić (12); 45. Đurađ Petković (SRŠEN) (4); 46. Ivan Radosaljić (6); 47. Luka Radovanović (13); 48. Ivan Đurković (KAPUN) (10); 49. Petko Radovanović (12); 50. Radonja Nikolić (kasnije RADONIĆ) (12); 51. Ivaniš Vukićević (6); 52. Dragić Dragojević (PALJETAK) (7); 53. Vukosav Rajanović (8); 54. Mara Petrova (7); 55. Stjepan Radojević (13); 56. Petar Stanavić (7); 57. Pavao Radosaljić (BOGDANOVIĆ, kasnije BAŠIĆ pa DERANJA) (17); 58. Mihoč Nikolić (4).

## ZASTOLJE

1. Brajko Dobrnjić (kasnije BRAJKOVIĆ), kaznac (19); 2. Vukas Božidarović (12); 3. Pavao Miobratović (13); 4. Vukosav Rađenović (12); 5. Đuraš Božičković (12); 6. Marko Petrović (8); 7. Radosav Božičković (12); 8. Živko Milojević (14); 9. Pavao Stjepanović (9); 10. Maruša Nikolina (6); 11. Maruša Petrova (10); 12. Radosav Radojević (10); 13. Radić Radojević (9); 14. Vladisava Stjepanova (15); 15. Radić Rajković (12); 16. Medna Đurđeva (možda ZLOVEČERA) (6); 17. Božo Vukićević (9); 18. Petar Vukićević (7); 19. Ratko Dragićević (vjerojatno ALAMAT) (6); 20. Nikola Dragićević (vjerojatno ALAMAT) (5); 21. Ilija Dragićević (vjerojatno ALAMAT) (4); 22. Miloje Vukosaljić (16); 23. Ivan Ivanišević (10); 24.

Radoje Petković (12); 25. Radovan Rajković (16); 26. Vladisava Markova (12); 27. Nikola Stjepanović (14); 28. Stjepan Matković (16); 29. Ivan ŠAČIĆ (14); 30. Katarina Smoljanova (14); 31. Radosava Petrova (13); 32. Đurađ Ivanišević (14); 33. Nikola Radojević (18); 34. Grgur Radivojević (10); 35. Tomko Radivojević (13); 36. Petar Radosaljić (18); 37. Marko Božičković (možda ŽIROJEVIĆ) (16); 38. Petar Božičković (možda ŽIROJEVIĆ) (18); 39. Tomko Božičković (možda ŽIROJEVIĆ) (20); 40. Nikola Pavlović (20); 41. Cvjetko Rajković (19); 42. Ivan Brajković (18); 43. Radić Smoljanović (20); 44. Stjepan ČAVLOVIĆ (18); 45. Petar Radičević (19); 46. Ljubiša Ivanović (16); 47. Radosav CUROVIĆ (18); 48. Pava Matkova (18); 49. Ivan SALATA (8); 50. Sanko Vuković (12); 51. Petar Ivanović (8); 52. Vukić Ivanović (16); 53. Stjepan Šišatović (18); 54. Milica Đurđeva (12); 55. Bijeljo MILI(Š)IĆ (vjerojatno kasnije BIJELJIĆ) (16); 56. Jela Dragičeva (6); 57. Radoje (Stjepanović) MILIČIĆ (6); 58. Đurađ Radičević (MILIČIĆ) (18); 59. Pera Đurđeva (10); 60. Ivan Đurđević (MILIČIĆ) (12); 61. Radić Vukašinović (12); 62. Luka Miljatović (7).

## DUNAVE

1. Radić Lučić, kaznac (10); 2. Radić OBRADOVIĆ (nekoć STUPOHNIĆ) (8); 3. Cvjetko Radičević (10); 4. Ilija OBRADOVIĆ (nekoć STUPOHNIĆ) (12); 5. Cvjetko (Tomašev) MAČIĆ (6); 6. Stjepan OBRADOVIĆ (nekoć STUPOHNIĆ) (13); 7. Ivan Raosaljić (možda BUPIĆ) (14); 8. Đurađ Radosaljić (možda BUPIĆ) (13); 9. Milica Vučićeva (4); 10. Radivoj Vukašinović (možda kasnije VIDAKOVIĆ pa PUŠIĆ) (12); 11. Đurađ Vukašinović (možda kasnije VIDAKOVIĆ pa PUŠIĆ) (8); 12. Stjepan KRALJEVIĆ (KRALJ) (16); 13. Milj Vukašinović (12); 14. Radić Ivanović (10); 15. Božičko Radivojević (8); 16. Ivan Radivojević (8); 17. Radić Radivojević (9); 18. Milica Sankova (6); 19. Radosava Martinova (vj. kasnije CVJETKOVIĆ) (16); 20. Bujak Đurdević (LJUTIĆ) (12); 21. Mililo SURLIČIĆ (12); 22. Milorad ŽELEZOVIĆ (10); 23. Đuro ZUBOVIĆ (12); 24. Božo Vukićević (13); 25. Božo Dragičević (8); 26. Radosav Bujako(v) (10); 27. Radivoj KEKOVIĆ (12); 28. Nikola Obradović (14); 29. Đivan PLAKALOVIĆ (8); 30. Ivan PLAKALOVIĆ (12); 31. Nikola Bjelosavić (10); 32. Ivan BARETA (12); 33. Đurađ Mililović (kasnije MIRILOVIĆ) (10); 34. Ivan Bogojević (BAGOJEVIĆ) (13); 35. Ivan

Radičević (6); 36. Matko Milišić (možda LASIĆ) (10); 37. Đurad KALAŠIĆ (12); 38. Radosav Ivković (8); 39. Đurađ Stanihić (vj. ŠKILJ) (8); 40. Maroje Milišić (10).

## MRCINE

1. Petar SABLJIĆ (12); 2. Nikola Radičević (vjerojatno KOVAČEVIĆ) (10); 3. Radivoj Bogetić (9); 4. Stjepan Petrović (8); 5. Milić Radomanović (kasnije vjerljivo PERAKOVIC pa PERAK i vjerljivo BUNDA) (14); 6. Nikola Boljković (10); 7. Radić Sanković (14); 8. Vukić HUCOVIĆ (UCOVIĆ, kasnije MILOŠIĆ pa ĐUKA) (15); 9. Brajo Radonjić (UCOVIĆ) (14); 10. Radovan Radonjić (UCOVIĆ) (10); 11. Vukosav Ljubišić (12); 12. Petar Vukosaljić (10); 13. Tomaš Vukašinović (14); 14. Pavao Vukašinović (9); 15. Nikola BRGULOVIĆ (12); 16. Pavao Ivanović (BRGULOVIĆ) (9); 17. Radivoj Đurđević (12); 18. Radić Čeprnjić (10); 19. Cvjetko Radonjić (12); 20. Ivan Vlatković (16); 21. Petar Cvjetković (10); 22. Ivan Rajković (10); 23. Radosav Vukdragović (BOGIŠIĆ, nekoć PIČETIĆ, kasnije BOGIŠIĆ i DEMOVIĆ) (kaznac Rade BOGIŠIĆ) (13); 24. Đurađ PUHOJEVIĆ (kasnije PUHAČ) (12); 25. Ivan Dmitrović (12); 26. Ivan HARAJIĆ (13); 27. Radivoj Božičković (9); 28. Ratko Božičković (10); 29. Radonja Marković (9); 30. Radoje Marković (12); 31. Vukašin Marković (12); 32. Dragoje Vukašinović (9); 33. Petar Vukićević (14); 34. Nikola Katarinić (10); 35. Nikola DUBINA (12); 36. Radovan Radičević (10); 37. Stjepan Radonjić (10); 38. Đurad LIPOVAC (10); 39. Radosav Vukmanović (8); 40. Vukava Radičeva (8); 41. Đivana Milićeva (4); 42. Božičko Radičević (6); 43. Vuk MARNIĆ (12); 44. Radić MARNIĆ (10); 45. Radić Novaković (9); 46. Vukić Radonjić (12); 47. Petar LJUČEVIĆ (13); 48. Ivan Stjepanović (kasnije MILJKOVIĆ pa MILKOVIĆ) (10); 49. Vukac Radičević (9); 50. Nikola Radičević (12); 51. Đuro Radojević (MARINIĆ) (14); 52. Nikola Ivanović (10); 53. Ivaniš Đurašević (kasnije ĐURAŠEVIĆ pa ĐURAŠ) (11); 54. Radosav VITOMIROVIĆ (10); 55. Brajo Mihovilović (9); 56. Radosav Mihačević (8); 57. Ivan Andrijić (BAKO) (8); 58. Brajo Radičević (MILAVIĆ) (12); 59. Marko Radičević (MILAVIĆ) (12); 60. Ivaniš Nikšić (kasnije vjerljivo ĐURIŠIĆ); (15). 61. Ivan Dabiživović (10); 62. Radonja Dabiživović (10); 63. Radić Radosaljić (12); 64. Ivaniš Radonjić (6); 65. Petar Radičević (kasnije vjerljivo

PEKOVIĆ pa PEKO) (7); 66. Radoje Radosaljić (10); 67. Pavao Radojević (9); 68. Matko Nikolić (možda URLOVIĆ) (8); 69. Pavao HENDIĆ (10); 70. Marko Radivojević (8); 71. Radić Ivanović (6).

## VODOVAĐA

1. Andrija Radovanović, kaznac (8); 2. Mihoč Ivanišević (6); 3. Medna Vučihnina (6); 4. Radić Radeljić (12); 5. Dragić Ivanović (GRUBIĆ) (10); 6. Radić Dmitrović (12); 7. Radić Vukićević (možda GAPILOVIĆ) (16); 8. Stjepan Vukićević (možda GAPILOVIĆ) (12); 9. Petar GAPILOVIĆ (20); 10. Brajić Milišić (kasnije BRAIČEVIĆ) (6); 11. Ivan Radinović (12); 12. Radić Duić (6); 13. Dragoje Ivanović (BJELOŠ) (8); 14. Vukdrag Radosaljić (16); 15. Vlahuša Nikočević (16); 16. Pavao GLAVIĆ (12); 17. Radosav Radovanović (16); 18. Ivaniš Ratković (14); 19. Tomaš Radovanović (12); 20. Vukić Miloradović (ŠAPETIĆ) (6); 21. Brajo Petrović (14); 22. Ivaniš SUDARIĆ (10); 23. Nikola SUDARIĆ (14); 24. Radić SUDARIĆ (12); 25. Radivoj Andrić (10); 26. Ivan Nikolić (14); 27. Radić Nikolić (12); 28. Grgur Radunović (14); 29. Nikola Radunović (12); 30. Nikola Ivanović (6); 31. Petar Radosaljić (10); 32. Ivan Radosaljić (8); 33. Nikola KOZMANOVIĆ (6); 34. Nikola Andrić (10); 35. Petko Radojević (10); 36. Veseoko Radović (12); 37. Brajko Ivanović (vj. BAN) (12); 38. Ivan Martonović (6); 39. Stjepan Radić (14); 40. Vukosav IVELJIĆ (kasnije SILIĆ) (10); 41. Pavao MILADINOVIC (10); 42. Petar Vukojević (kasnije VUČEVIĆ, kasnije SILIN) (10); 43. Radovac Vukojević (10).

## PALJE BRDO

1. Andrija Petrović (12); 2. Andrija Nikolić (7); 3. Nikola Marković (8); 4. Radosav Ilijić (8); 5. Đuro Ilijić (7); 6. Ivaniš Radičević (RAĐEVIĆ, kasnije RAJEVIĆ) (11); 7. Pavlica RAĐEVIĆ (6); 8. Petar Miladinović (10); 9. Radić Radojević (8); 10. Vuko Radičević (6); 11. Rado Vukasović (8); 12. Nikola Radojević (12); 13. Ivan RUGIĆ (12); 14. Andrija Radosaljić (13); 15. Ivan Nikolić (10); 16. Đurjen Radonjić (12); 17. Ivan Radojević (8); 18. Marko Ivanović (MILJAKOVIĆ) (6); 19. Radovan Vukašinović (6); 20. Radivoj Vukašinović (8); 21. Đuro Radosaljić (vj. MUNJAŠIĆ) (8); 22. Ra-

dić Radosaljić (vj. MUNJAŠIĆ) (8); 23. Dragoje Stjepanović (12); 24. Ivan Radojković (vj. KRASOJEVIĆ), kaznac (10); 25. Miloš Ivanović (8); 26. Pavao Radičević (10); 27. Vukašin Ivanović (15); 28. Nikola Ostojić (8); 29. Marko Radičević (12); 30. Vukašin Marković (8); 31. Đurađ Ljubinović (8); 32. Pavao Dobrilović (16); 33. Luka Bogmilović (15); 34. Stjepan Vukojević (ŠMANJAK) (16); 35. Vukosav Vukojević (ŠMANJAK) (10); 36. Nikola Ivanović (12); 37. Radovan Nikolić (12); 38. Vukić Vukašinović (12); 39. Radoje Pavlović (10); 40. Stjepan Radičević (12); 41. Luka Nikšić (15); 42. Nikola Radosaljić (13); 43. Božičko Petrović (10); 44. Ivan BOLJIĆ (12); 45. Stjepan Pavlović (KARUZOVIĆ) (12); 46. Ivan Krelović? (vjerojatno KARUZOVIĆ) (12).

## POLJICE

1. Ivan Jelić, kaznac (16); 2. Cvjetko Vukićević (12); 3. Radosav Vučićević (8); 4. Stjepan Milić (kasnije MILIĆ) (12); 5. Milun Đurđević (12); 6. Stjepan Milanović (kasnije MILAN) (16); 7. Đivan ŠUPERKOVIĆ (12); 8. Petar Radišević (8); 9. Nikola Jelić (16); 10. Radosav Dragojević (možda GLUMAC) (16); 11. Đurađ Vukotić (6); 12. Đurađ Radivojević (12); 13. Vukić Radivojević (14); 14. Ivan Radojević (10); 15. Andrija Dabiživović (13); 16. Đurađ Bogosaljić (16); 17. Đurađ Ivanović (DIKOVIĆ) (13); 18. Radonja Bogosaljić (16); 19. Đuro Radičević (14); 20. Radosav Radičević (14); 21. Petar Mlađenović (10); 22. Lucija Radićeva (6); 23. Radoje Pribisaljić (6); 24. Medo Radičević (14); 25. Stjepan Đurđević (MEKIŠ) (18); 26. Stjepan Peronjić (vjerojatno ZGLAV) (16); 27. Dragoje Peronjić (vjerojatno ZGLAV) (13); 28. Petar (Nikolin) LJUBIŠIĆ (14); 29. Vladisa-va Pavlova (15).

## PLOČICE

Kaznac Ivaniš BUDMANOVIĆ; 1. Radivoj Petrović (6); 2. Radonja Vukojević (4); 3. Vidak Milićević (5); 4. Petar Radojević (9); 5. Radić Radosaljić (6); 6. Ivan Marušić (5); 7. Ivaniš Vukićević (6); 8. Ivan Vučević (6); 9. Nikola Petrović (3); 10. Vukić Bjeladinović (vj. SABLJIĆ) (5); 11. Radić Đurčić (5); 12. Nikola Pribisaljić (4); 13. Ivan NIKOLETIĆ (3); 14. Radovan Živković (5); 15. Petar Dragičević (8); 16. Stjepan Radonjić (5);

17. Đurađ Radonjić (4); 18. Vukša Radičević (4); 19. Ivan Radičević (4); 20. Medoje Radosaljić (4); 21. Nikša Miobratović (7); 22. Radoje Božidarović (8); 23. Matko Vukšić (kasnije VUŠIĆ) (7). Dopuna 1: 24. Nikša Miobratović (12); 25. Radić Radojević (12); 26. Medoje Radosaljić (12); 27. Stjepan BANKALOVIĆ (8); 28. Vukša Radičević (8); 29. Nikola Pribisalić (12); 30. Vukić Raosaljić (8); 31. Đivan NIKOLETIĆ (6); 32. Stjepan Ivanović (8); 33. Radovan Radinović (10); 34. Petar Stanić (4); 35. Radonja Vukićević (8). Dopuna 2: 36. Radosava Pavlova (10); 37. Nikola Ivanović (8); 38. Radovan Živković (8).

## MIKULIĆI

1. Petar Marinović (kasnije MARINOVIĆ) (7); 2. Nikola Marinović (kasnije MARINOVIĆ) (4); 3. Matko BUTOROVIĆ (5); 4. Ivan Tomković (7); 5. Matko Radičević (6); 6. Mihoč Radonjić (4); 7. Ivaniš Radonjić (5); 8. Nikola Radonjić (4); 9. Mihoč Petrović (11); 10. Radivoj Antunović (11); 11. Ivan Brajević (BRAJOVIĆ, kasnije BRAJEVIĆ) (8); 12. Radić Đurašinović (8); 13. Ivaniš MJESEČEVIĆ (6); 14. Vukas Radičević (7); 15. Petar Ilijić (8); 16. Radun Đurđević (kasnije RADUN) (8); 17. Nikola Ivanović (4); 18. Dragoje Radonjić (6); 19. Maruša Ratkova (1); 20. Nikola Ivanović (6); 21. Radić Miletić (8); 22. Radosav Radivojević (4). Dopuna: 23. Petar Marinović (kasnije MARINOVIĆ) (10); 24. Nikola Marinović (kasnije MARINOVIĆ) (8); 25. Vukac Ivanović (10); 26. Nikola Ivanović (10). Dopuna: 27. Stjepan Ivanišević (10); 28. Radosav Radičević (10); 29. Vidak Radonjin (10); 30. Ilija Ivanišević (MJESEČEVIĆ) (8); 31. Radoje Radivojević (8); 32. Nikola Radosaljić (8).

## ĐURINIĆI

Dragiša Đurđević, kaznac. 1. Dragić Radojević (12); 2. Radosav Ivanović (4); 3. Stjepan Radić (6); 4. Petar Radičević (10); 5. Marin Vučašinović (10); 6. Marija Đuraševa (4); 7. Vukdrag Radosaljić (4); 8. Stjepan Radosaljić (4); 9. Ivan KNEŽIĆ (6); 10. Radivoj Dobrušković (10); 11. Ivan Branković (10); 12. Đurađ Radičević (8); 13. Dragić Tomašević (6); 14. Radosav Ratković (8); 15. Miletko Brajkovich (kasnije

MILETKOVIĆ pa MILETAK) (10); 16. Petar Radonjić (6); 17. Petar Milatović (8); 18. Vlatko Radosaljić (8); 19. Radić Radosaljić (8); 20. Radić Vukmirović (14); 21. Radić Ivanović (16); 22. Radosav Radunković (6); 23. Pavao Radovanović (14); 24. Stjepan Vukaljić (6); 25. Vukdrag Goisaljić (6); 26. Nikola Radinović (10); 27. Marko Ljubišić (10); 28. Dragić Ljubišić (10); 29. Vidak KANDIĆ (8); 30. Radosav KANDIĆ (8); 31. Ivan Radonjić (4); 32. Petar Đurđević (8); 33. Vladava Vukšina (4); 34. Dabo Radičević (4); 35. Đuro Ivanišević (4); 36. Kata Tomaševa (6); 37. Petar Radičević (6); 38. Marko Milatović (6); 39. Ivan Vukšić (12); 40. Ivanka Vukićević (8).

## VITALJINA

(kaznac Petar Vučetić) 1. Dragić Radojević (8); 2. Radić Gojaković (16); 3. Radosav Đurašević (možda ĐURAŠEVIĆ) (12); 4. Radosav Stjepanović (12); 5. Stjepan Vukićević (16); 6. Ivan Radičević (10); 7. Petar Radovanović (12); 8. Mladoš Radičević (kasnije MLADOŠEVIĆ) (13); 9. Ivan Miljević (6); 10. Radosav Tomašević (6); 11. Petar Nikolić (kasnije PEROVIĆ) (6); 12. Radonja Pribisalić (8); 13. Petar Marković (kasnije MARKOVIĆ) (8); 14. Stjepan Nikolić (8); 15. Luka Ivanišević (8); 16. Radić Milanović (8); 17. Radić Marinović (6); 18. Pavao Radičević (13); 19. Nikola Radičević (8); 20. Radonja Radičević (10); 21. Petar Radonjić (8); 22. Radić Stjepanović (14); 23. Marko Nikolić (6); 24. Pavao Radojević (12); 25. Radić Ivanović (10); 26. Đuraš Božičković (12); 27. Radivoj Pavlović (6); 28. Radonja Pribilović (8); 29. Radosav POP (8); 30. Vukić Ratković (4); 31. Vukić Ostojić (2); 32. Ivan Pribilović (8); 33. Andrija Pribilović (6); 34. Luka Nikolić (4); 35. Nikola Božidarović (8); 36. Radosav Nikolić (10); 37. Božidar Mihočević (10); 38. Nikola Radmanović (8); 39. Petar Ivanišević (8); 40. Nikola Ivanišević (6); 41. Dragić Vučetić (8); 42. Petar Radojević (8); 43. Stjepan BIJELJIĆ (6); 44. Božičko Radosaljić (6); 45. Dragić Radonjić (8); 46. Milica Antunova (6); 47. Andrija Nikolić (10); 48. Marko Božidarović (vjerojatno SEPEROVIĆ, kasnije SEPER) (14); 49. Petar Sanković (16); 50. Stjepan Pavlović (vjerojatno PEHILJEVIĆ) (4); 51. Radosav Nikolić (6).

## THE 1536-KONAVLIAN KAZNAČINE HOUSEHOLD CENSUS

NIKO KAPETANIĆ AND NENAD VEKARIĆ

### *Summary*

The 1536 household census of Konavle, region south of Dubrovnik, conducted in kaznačine, the territorial units, is the earliest source discovered to date, on the basis of which, the number of household members in one of the regions of the Republic of Dubrovnik, can be accurately established. These census data have proved a most useful parameter in computing the population size of other Dubrovnik regions for which only the information on the number of households is available, without the number of the household members.

The article highlights the true purpose of the census: to present the disposal of the perishable food reserves as a loan relief to peasants. Examples of under-reporting have been traced, as it was in the peasants' interest to declare a smaller household size. The authors have made corrections in terms of reconstruction, calculation, and rounding off of the registration data.

It has been established that there were 1,142 households, the population of at least 11,445, that is, not less than 10.02 members per household in the region of Konavle in 1536.